

Számvetés: rendületlenül

Számvetés ideje van. A választási vereség fölötti keserűség sorra hozza a felszínre a jogos megállapításokat: mit csináltak az ellenzéki pártok rosszul.

Ez az önvizsgálat nagyon is szükséges. Csak megerősítheti a gondolkodó értelmiségi ennek során, hogy „bejött”, amit gondolt.

Nekünk nem áll jól a negatív kampány, / hiszen ebben az országban 3 millió gépkocsi van, majd minden harmadik ember *ilyen* rosszul él.../ Talán nem a legcélszerűbb szín a sárgarépa sem, /lám-lám, milyen sütemény lett belőle/ Talán nem volt érdemes feladni a nemzeti színeket, mint szimbólumokat attól való félelmünkben, hogy nacionalistáznunk fognak bennünket., / Na és?.../ Talán nem a baloldal prominens volt politikusának szerepeltetése volt a leginkább célravezető az ingadozó szavazók megnyerésében /mert lehet, hogy az elkötelezetteket inkább bosszantja/. Viszont igenis, kellett volna nagyobb hangsúlyt adni, hogy vannak a baloldalon is hazájukat szerető emberek, s ha már sikeres volt a kormányfő-választás- némi besegítéssel azért-, a továbbiakban nem érdemes az alapvető nemzeti értékeket felvállaló baloldaliakat a pártlojalitásuk miatt pellengérezni. Azt érdemes kiemelni, hogy ennek ellenére a nemzeti kérdés számukra fontosabb a pártérdeknél-ahogy ez normális lenne. Azt kell keresni, ami összeköt, ha a fele-fele megosztott országban az ötven százalékon át szeretnénk csúszni, mert az csakis a bizonytalankodók révén lehetséges. Akik talán tényleg rosszabbul élnek, mint korábban, de lévén „szépkorúak”, ifjúkori emlékeiket nem szívesen dobják sárba. Azzal azonban, hogy ők is magyarok, s helyesen döntöttek a baloldalon 2004-ben is, és a jobbközép számukra is élhetőbb országot akar teremteni talán-talán megnyerhetők. Attól, hogy valami jobb lesz, esetleg kimozdulunk otthonról, attól, hogy a kampány 2/3-ában sulykoljuk, hogy rosszabb a helyzet, biztos nem. A kampány során a negatív-pozitív elemek időtartama mindenképpen elszámított volt. Az elkötelezetteket, akik az adott hatalom révén járnak jól, semmiképp nem lehet „átcsábítani”. Nem biztos, hogy azoknak az újságíróknak volt igazuk, akik harciasan kikeltek a szeretet alapján hangsúlyozott összefogás ellen, mondván, hogy harcosabb, támadóbb magatartással kell ostromozni az ellenfelet, /azt lehet, és talán kell is, de a szavazókat viszont meg kell nyerni, s ostorral ez aligha megy. A polgári középnél szélsőségesebb irányzatoknak sem; ha ez jó módszer lenne, nem 2 % körül kapnának voksot/.

Nem kell se túl, se alulbecsülni az embereket- tisztában vagyok vele, hogy a határt eltalálni művészet. De annyira azért nem volt annyira meggyőző a józan paraszti ésszel gondolkodók számára a jobboldal pozitív programja, hogy lássa, miként lesz hipp-hopp, a „rosszabbul élünk-ből” egyhamar jó élet. A vitatott javaslatot, hogy radikálisan csökkenteni a járulékot, ami csak egy nem túl széles szavazó réteg számára fontos, munkahely-teremtő hatása nem annyira biztos, mint az, hogy az amúgy is meglévő hatalmas államháztartási hiányt minden bizonnyal tovább növeli. Rövid távon egyértelműen! Ez azért magas labda volt- az egyébként súlyos hiányokat gyártó- kormánypártnak. Noha a legkevésbé sem volt a kormányzatnak jogalapja a hiánycsinálás ellen fellátni, de a polgároknak hamar leesett, hogy esetleg a járulékcsökkenés a kiadási oldalt is érintheti majd. Őket pedig ez érdekli. S a választópolgárok közül többeket érint az esetleges negatív, mint ahány választópolgárt a remélt pozitív hatás. „Esetleges;”-„remélt”: egyiknél se *biztos a hatás*, s az emberek a bizonytalanság esetén visszafogottsággal reagálnak. Jogosak bizony azok az újságcikkek, amelyek azt vetik az ellenzéki párt szemére: udvariasan meghallgatja a szimpatizáns értelmiségiek észrevételeit, de nem fontolja meg azt komolyan, nem vitatja meg érdemben a felvetéseket. A széleskörű konzultáció több, mint jó ötlet, de az onnan származó javaslatokat szakszerű szűrőn át kell beépíteni a cselekvési- kampány-programba. Az is súlyos hiba, ha nem építünk fel a plakátokra kerülő személyiségeket, ha nem próbálunk ki egy-egy egyént, mielőtt a kampány élvonalába bedobjuk. Impozáns lehet valakinek a határozottsága, de a

politikai alkalmasság egész más dolog. Semmiképpen nem lehet a bűvészkalapból az utolsó percben elővarázsolni a csodacsatárt. Tesztelés nélkül nem lehet senkit kiugratni. Igen: tudjuk, a túl korán bedobott személy ösztüzet vonhat magára, alkalmat adhat, hogy támadásokkal lejárassák. De arra is, hogy lássuk, mit tesz majd később, amikor –mint várható továbbra is- majd támadni fogják.

Arról meg nem is beszélnék, hogy az egyéb elkövetett hibák a kommunikációban hány leüthető labdát dobtak fel. Nem szólítottuk meg közvetlenebbül a fiatalokat, az első szavazókat, holott érettségi cirkusz szenvedő alanyai voltak. De őket nem lehet negatív kampánnyal megfogni, mert az ifjúság pozitív jövőképet akar. Esályt, lehetőséget, érvényesülést! Sors, nyiss nekem tért!

De álljon meg a menet. Ne csak a negatívumokat emlegessük, mert a pozitívumokat is látnunk kell. Azokból lehet tovább építkezni. Ha csak a negatívumokat idézzük fel, akkor könnyen igaz lehet az aktuális pesti kiszólás: „Vannak hibák, amelyeket nem fogunk újra elkövetni. *Másokat fogunk...*”

A pozitívumokra kell alapozni. Nem parafrázálhatjuk a népmesei mondást ily módon: minden rossz, ha a vége rossz. Vannak jó dolgok, amiket tovább kell folytatni.

Zseniális dolog volt a polgári körök mozgalma. Nem szabad ennek elsorvadni. Ha nincs országos szervezet, ha nincs szervezett háttértámogatás, akkor kipukkadnak a pártközpontok. Erre a mozgalomra pénzt, energiát, figyelmet kell szentelni. A társadalom civil szerkezetének újra építése és stabilizálása a leges-legfontosabb feladat, ami csak létezik a mai globális világunkban. Ezekben meg kell vitatni a helyzetet a teendőket, nem szabad programok nélkül hagyni, fel kell karolni a helyi kezdeményezéseket. Ha nem találunk melléjük áldozatkész anyagi támogatókat is, csöndesen sorvadni fognak. Nem elég a központ apparátusa, tanácsadóként kell felkérni a polgári értelmiség szervezeteit, hogy legyen mivel megtölteni a formát- ha lankad az önálló kezdeményezés.

Már utaltam rá, hogy nagy ötlet volt a nemzeti konzultáció. De: nyilván a megkeresett szervezetek, közösségek a javaslataikat azért tették, mert várták, hogy a megvalósításhoz lesz erő. Valószínű, hogy érdekeik képviselőjét most ott keresik majd, ahol tudják- s e téren a végrehajtó hatalom birtokosainak mindig nagy az előnyük. Azért remek, hogy a magyar társadalom viszonylag széles rétegeket emelte be az ellenzéki párt a Parlamentbe : de roppant fontos , hogy ne sikkadjanak el a gazdák követelései, a kis-és középvállalkozók szempontjai, a munkásérdekek. Mert bizony , a nagytőkések vezette szocialisták ettől a valóságban várhatóan távol kerülnek majd. / Lehet az országa érdekeit képviselő Tony Blairt nem szeretni, de hiteles világnézeti alapállásához azért kevesebb kétség fér: ő *ténylegesen* végzett hosszabb ideig szociális munkát, és ráadásul *ténylegesen* hívó ember..!

A szélesebb társadalmi rétegek között külön ki kell emelni az 56-os Wittner Máriát. Nagyon ideje volt, hogy a polgári jobboldal vállalja föl ilyen formában is a forradalom hagyományait- legalább abszolút hiteles módon emlékezhetünk meg az évfordulóról, ha már a kormányzati „hivatalos” ünnepségek kapcsán a *Petőfi koszorú* című vers jut is majd eszünkbe...

Nagy gondolat volt a *nemzeti szolidaritás* megfogalmazása. Inkább a „sollen,” mint a „sein” kategóriájába tartozik ugyan, de ez lehet a további politizálás vezérfonala. *Most csak Magyarországot számít.* És nem úgy, hogy előre katonák, előre magyarok, én majd hátra maradok... Nem tudom elkerülni, hogy itt, a pozitívumok között is ne említsem meg , hogy erre bizony sokkal jobban kellett volna eddig is alapozni. Úgy tapasztaltam nem rövid életem során, hogy szemben minden ellenkező állítással, az emberek jobban szeretik az őszinte beszédet, mint a csúsztatást. Hiszen az nyilván való volt, hogy ha nagy a baj, annak helyrehozatala nem lesz gyerekjáték. Azt kellett volna hangsúlyozni, hogy ebben mindenkinek egyaránt –képeségei szerint- részt kell vennie. Nehogy már a konszolidálás terheit ismét csak és kizárólagosan a legvédtelenebbekre nyomjuk rá.

Sajnálatos tény, hogy az elmúlt évtizedek szörnyű társadalom-romboló hatása nálunk, de a mintának vett nyugaton is erősen rombolta a nemzeti szolidaritást. Különösen a *generációs szolidaritást*. Éppen ezt jelenti, hogy nem volt eléggé a politikai kampány közepében az „elértünk valamit- de minek az árán?” kérdés. Nem hangsúlyoztuk eléggé, hogy amit a kormány adott, azt a jövő számlájára adta, az valakinek a terhe lesz, s ha szeretjük a gyermekeinket, nem mindegy, hogy az unokáink is fizetni fogják. Nem mondhatjuk, hogy mindebből semmit nem emlegetett a vezérszónokunk. De nem eléggé konkrétan, nem elég szakszerű töltettel. Nem mondtuk, hogy ami fejlesztést ők beígérnek, azt mind mi is fogjuk tudni adni- hiszen ők is csak a brüsszeli pénzre alapoznak. Az meg, reméljük, nem kormányválogató De még ha emlegette volna is eleget a szónok: *a vevőkészülékek* sajnos, valóban nincsenek kellően ráhangolva a szolidaritásra. A szinglik /Jaj! Ez a kifejezés!!! / azért nem, mert még nincsenek gyermekeik, vagy nem is akarnak terheket, a családosok egy része meg azért, mert sok jót nem kapott az utódaitól- miért izgassa magát, hogy rossz lesz majd nekik... Igen, hangsúlyozni kell a család megerősítésének abszolút fontosságát, persze nem úgy, hogy vérig sértjük a magányosokat. Akik nem biztos, hogy elvből azok, hanem kényszerből. Mert nem látnak maguk előtt biztató jövőt, és a terheket vállalni óhajtó társat. Mert költséges hobbi bizony a gyermekvállalás, a társadalom nem hajlandó elismerni, hogy a jól képzett utódok felnevelése a nyugodt idős kor záloga, s nem pusztán a járulékbecsítés.

Remek dolog volt, hogy a gazdákat sikerült megnyerni. Nagyon konkrétan kell azonban eléjük tárnai a szövetkezés előnyét, nem szabad félni e szó rossz ízű szocialista emléktől, a keresztény gyökerű Raiffeisen és Schultze-Delitsch –féle mozgalmakból kinőtt szövetkezeti mozgalom 3 milliárd embert -nem írtam el! - érint a mai világunkban.

Nagyon jó gondolat volt a szövetségi szervezet elképzelése. A Fidesz gyűjtőpárt, de valóban , pártszövetségként jobban le lehet fedni a társadalom különböző rétegeit, akik *inkább* liberálisak, *inkább* keresztények, vagy *inkább* nemzetiek. Esetleg egyik vagy másik vezető személyiség inkább elfogadható számukra. *Persze mind magyarok*, s ebben még az ellenfelekkel is lehetnek közösek! Nem baj, ha önálló frakciók szövetségévé alakulnak, hiszen kicsit macerásabb így az egyeztetés, netán majd a kormányzás, de az egyeztetett érdekek képviselője így sikeresebb lehet . És most/is/ csak Magyarország számít!!! Most aztán nem szabad feladni, ami jó volt, nem szabad lankadni, sebeket nyalogatva szétesni! Kitartóan kell tovább építkezni!

Simonyi Imre írt egy verset a puha diktatúra idején, címe: Rendületlenül. Amikor írta, még nem lehetett tudni , hogy a Szózatot lehet-e kis hazánkban hangosan énekelni. Hogy ellenforradalom volt-e itt 1956-ban, vagy sajnálatos események történtek, esetleg népfelkelésnek nevezhetjük amit megtapasztalt a világ . Azt írta, ha hangosan nem merjük, hát mondjuk akkor magunkban , hogy számunkra nincs más helye e kívül. De

*„ ezt aztán rendületlenül:
Hogy e kívül, hogy e kívül,
Nincs más belül...”*